

plaats voor pleeggezinnen

Verbeteragenda praktische zaken pleegzorg

Welke praktische zaken zijn moeilijk te regelen voor pleegouders en hoe kan dit opgelost worden?

Wanneer je de zorg voor een pleegkind op je neemt, zijn er regelmatig praktische problemen waar je als pleegouder tegenaan loopt. Zo is het **openen van een bankrekening** voor je pleegkind en het beheer daarvan behoorlijk ingewikkeld. Ook het aanvragen van toestemming om pleegkinderen mee te nemen op **vakantie in het buitenland** wordt vaak genoemd als probleem, net als de **vergoeding van gemaakte kosten** en het aanvragen van **verlengde pleegzorg**.

Veel van deze problemen lijken op het eerste gezicht redelijk goed oplosbaar. Maar doordat pleegzorg bij veel organisaties onvoldoende bekend is, zijn er veel regels die niet werken. Bovendien werken de eigen ouders lang niet altijd mee. Ook dat kan voor heel wat hoofdbrekenszorgen. In deze verbeteragenda geven we een overzicht van de resultaten van een meldactie die de NVP hield. 288 pleegouders namen hieraan deel en vertelden ons tegen welke praktische obstakels zij aanlopen.

Wat speelt er precies voor pleegouders?

1. Bankrekening openen

“Ik moest verplicht bij een bank van de voogdijinstelling een rekening openen, in plaats van bij onze eigen bank. Zo blijven pleegkinderen altijd anders binnen een gezin.”

Pleegouders kunnen alleen een rekening openen met toestemming van de ouder of voogd, tenzij ze de pleegoudervoogdij hebben (8%). Als er dan een rekening geopend is, hebben pleegouders geen toegang tot die rekening. Daardoor kunnen zij hun pleegkinderen geen financiële opvoeding geven. Ouders hebben wel toegang; zij zouden het geld van de rekening kunnen halen.

Gecertificeerde instellingen, die de voogdij over een kind hebben, maken slechts met een aantal banken afspraken. Pleegouders moeten daardoor soms naar een andere bank dan waar zij zelf rekeningen hebben. Het is belangrijk dat een kind een goede financiële opvoeding krijgt, zodat zij leren om met geld om te gaan. Een bankrekening is hierbij essentieel, maar het is lastig om die te openen en te beheren.

2. Vakantie

“Ik mag hopen dat men mij als pleegouder vertrouwt wanneer ik het kind meeneem naar het buitenland.”

Pleegouders moeten toestemming vragen om pleegkinderen mee te nemen op vakantie in het buitenland. Het duurt vaak lang voordat zij de benodigde handtekening krijgen van een (gezins)voogd of ouder. Soms krijgen ze geen toestemming. Dit betekent dat pleegkinderen dan niet meekunnen. Daarbij is de aanvraagprocedure voor veel pleegouders onduidelijk. Er wordt niet vanzelfsprekend informatie verstrekt over deze aanvraagprocedure en formulieren zijn niet gestandaardiseerd.

3. Vergoeding kosten

“Als ouders het niet kunnen betalen, wie gaat het dan betalen? Bij welke instantie kun je dan terecht?”

“Sinds de transitie naar de gemeente weet niemand meer waar je moet zijn.”

Er is grote onduidelijkheid over wie wat vergoedt. Hoewel er regels zijn voor de vergoeding van noodzakelijke kosten, schuiven gemeenten, pleegzorgorganisaties en voogdijinstellingen onterecht de kosten naar elkaar door. Als ouders kosten niet (kunnen) betalen en organisaties deze niet vergoeden, komen de kosten onterecht voor de rekening van pleegouders. Pleegouders zijn vrijwilligers en hebben geen onderhoudsplicht. Veel te vaak komen kosten toch voor de rekening van pleegouders. Dit is niet de bedoeling: pleegzorg zou pleegouders niets moeten kosten.

4. Verlengde pleegzorg

“Ieder half jaar een verlenging aanvragen geeft ontzettend veel onzekerheid en stress bij ons pleegkind.”

Er is grote onduidelijkheid over hoe en wanneer er verlengde pleegzorg aangevraagd kan worden. Iedere gemeente hanteert andere regels voor het aanvragen van een verlenging en daarbij hanteren ze ook verschillende criteria om het wel of niet toe te kennen. De onduidelijkheid geeft jongeren veel stress. Dat geldt ook wanneer er wel sprake is van verlengde pleegzorg, omdat er dan vaak per half jaar gekeken wordt of de pleegzorg wel of niet verlengd wordt.

Uit onderzoek van het CBS in 2016 blijkt dat de gemiddelde leeftijd waarop een kind uit huis gaat 24,6 jaar is. Pleegjongeren zijn vaak kwetsbaar en hebben de steun van pleegouders, ook na hun 18e, extra hard nodig.

Ideeën van pleegouders om het eenvoudiger te maken:

➤ 1. Bankrekening openen

- Laat pleegouders zelf een rekening openen voor hun pleegkind. Geef pleegouders toegang tot de rekening in plaats van ouders.

Als banken afspraken maken met gecertificeerde instellingen, kunnen pleegkinderen een rekening krijgen bij dezelfde bank als de pleegouders. Het openen van een bankrekening door iemand anders dan de voogd of de ouders is gecompliceerd vanwege verschillende juridische regelingen. Deze regelingen moeten aangepakt worden om het voor pleegouders eenvoudiger te maken een rekening te openen en te beheren.

➤ 2. Vakantie

- Geef de toestemming voor een heel jaar, in plaats van per vakantie. Geef bij langdurige plaatsingen standaard toestemming.
- Maak een standaardprocedure zodat duidelijk is wat je moet doen als je met je pleegkind naar het buitenland gaat. Verzamel alle informatie op één plaats.

Als pleegzorgorganisaties en gecertificeerde instellingen kijken wat de mogelijkheden zijn voor een langdurige toestemming of een machtiging, hoeven pleegouders de procedure niet meer iedere keer te doorlopen. Daarnaast zou de procedure vereenvoudigd moeten worden.

➤ 3. Vergoeding kosten

- Maak een financiële wegwijzer per gemeente of pleegzorgaanbieder waarin duidelijk aangegeven wordt wat kan worden gedeclareerd en waar.

Voor de vergoeding van gemaakte kosten kan vaker een beroep gedaan worden op de onderhoudsplicht van ouders. Hiervoor kan een regeling getroffen worden vergelijkbaar met kinderalimentatie. Ook moet de bijzondere kostenregeling overzichtelijker worden, zodat er makkelijker een beroep op gedaan kan worden wanneer ouders de kosten niet kunnen betalen.

➤ 4. Verlengde pleegzorg

- Verleng pleegzorg standaard tot 21 of 23 jaar als de jongere dat wil.
- Elke gemeente moet duidelijkheid verschaffen hoe en waar verlengde pleegzorg moet worden aangevraagd.
- Ruim voordat een pleegkind 18 wordt, moeten de betrokkenen rondom de jongere samen met de jongere kijken naar het toekomstperspectief.

Verlengde pleegzorg moet een vanzelfsprekende optie zijn. De wensen en mogelijkheden van de jongere moeten voorop staan. De aanvraagprocedure bij gemeenten moet duidelijk en transparant zijn. Bied een structurelere oplossing dan een verlenging van een half jaar. Zo kan een jongere stappen zetten op weg naar zelfstandigheid zonder de onzekerheid over verlenging van de pleegzorg.

Algemene knelpunten

Naast de praktische problemen die op de vorige pagina's besproken zijn, is er een aantal onderliggende problemen waar pleegouders regelmatig tegenaan lopen. In de meldactie werden deze zaken genoemd:

32x
genoemd

Instanties zijn niet bekend met het fenomeen pleegzorg.

Ideeën voor oplossingen:

- Informeer organisaties over de rol van de pleegouder. Het gaat dan bijvoorbeeld om scholen, ziekenhuizen, gemeenten en werkgevers. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld factsheets gemaakt worden die pleegouders aan leerkrachten, artsen en andere betrokkenen kunnen geven.

88x
genoemd

Er is grote onduidelijkheid over regels en er is veel bureaucratie.

Ideeën voor oplossingen:

- Zorg voor een duidelijk aanspreekpunt per gemeente waar pleegouders terecht kunnen met al hun vragen. Zo worden ze niet van het kastje naar de muur gestuurd.
- Maak een lijst met regelzaken voor startende pleegouders. Zo worden zij snel op weg geholpen in het gecompliceerde pleegzorgsysteem.

45x
genoemd

Weigeren van toestemming door ouders.

Ideeën voor oplossingen:

- Regel in het begin van een (langdurige) plaatsing een machtiging voor pleegouders of gezinsvoogden om praktische zaken te regelen. Dit voorkomt veel problemen.
- Wijs gezinsvoogden actief op de mogelijkheid om vervangende toestemming te vragen bij de rechter. Daarmee kunnen zaken toch geregeld worden als de ouders toestemming weigeren.

Deze verbeteragenda is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen. Aan het onderzoek deden 288 pleegouders mee. We vroegen hen om aan te geven welke zaken het lastigst zijn om te regelen als pleegouder. Iedere deelnemer kon drie dingen invullen en toelichten.

Het pleegzorgsysteem in Nederland is ingewikkeld. Dat blijkt eens te meer uit de zaken die genoemd worden in deze verbeteragenda.

De NVP zet zich in voor de verbetering van de pleegzorg.

Als onafhankelijke organisatie denken we mee met betrokken partijen over vereenvoudiging van het systeem. Zo kunnen pleegouders doen waar ze goed in zijn: een plek bieden waar kinderen veilig kunnen opgroeien.

De NVP behartigt de belangen van pleeggezinnen bij beleidsmakers en organisaties en beantwoordt pleegzorgvragen in de helpdesk. We stimuleren en faciliteren ontmoeting tussen pleeggezinnen, omdat uitwisseling en herkenning erg belangrijk zijn. Ook helpen we pleegouders om zo goed mogelijk voor hun pleegkind te zorgen. Dit doen we door kennis en informatie beschikbaar te stellen. Dit alles doen we niet alleen, maar samen met pleeggezinnen in Nederland.

**verbeter-
agenda**